

Drogues i Conductes Addictives

Codi: 102859

Crèdits: 3

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OT	2	2
2502442 Medicina	OT	3	0
2502442 Medicina	OT	4	0
2502442 Medicina	OT	5	0
2502442 Medicina	OT	6	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Albert Fernández Teruel

Correu electrònic: Albert.Fernandez.Teruel@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Pablo Oromendia Rodriguez

Joan Taberner Viera

Prerequisits

Coneixements essencials dels processos psicològics bàsics. Comprensió de l'anglès.

Objectius

L'assignatura Drogues i Conductes Addictives s'imparteix a segon curs del Grau de Medicina. L'objectiu general de l'assignatura es garantir que l'alumne conegui la dinàmica de la conducta addictiva desde una perspectiva psico- y neurobiològica.

L'assignatura ofereix una visió actual sobre els diversos mecanismes neurobiològics i psicològics implicats en l'inici i el manteniment de la conducta addictiva, fent especial èmfasi en les troballes científiques més destacades des de perspectives bàsiques i aplicades. S'introduiran conceptes bàsics per entendre les addiccions: tolerància, dependència, tolerància i dependència creuades, impulsivitat, compulsivitat, sensibilització, sensibilització creuada, síndrome d'abstinència, entre d'altres.

S'explicaran els mecanismes neurobiològics i psicològics subjacents a les drogodependències així com les propietats de les diferents substàncies considerades com a addictives i de conductes classificades com a addiccions comportamentals. Es farà menció als diagnòstics, tractaments i utilitats terapèutiques més comuns de cadascuna de les diverses famílies de drogues o tipus d'addiccions.

Competències

Medicina

- Assumir el seu paper en les accions de prevenció i protecció davant malalties, lesions o accidents i manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Demostrar que comprèn els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Demostrar que comprèn els fonaments de la conducta humana normal i les seves alteracions en diferents contextos.
- Demostrar que comprèn la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de les malalties.

Resultats d'aprenentatge

1. Argumentar línies d'actuació futura en diverses àrees de la salut mental amb base científica.
2. Discutir resultats d'estudis sòlids i argumentar línies d'actuació futura en diverses àrees de la salut mental, amb base científica.
3. Elaborar un pla de promoció de conductes saludables en diferents tipus de pacients i circumstàncies.
4. Establir vinculacions entre estils conductuals, personalitat i salut.
5. Identificar hàbits de vida adaptatius i desadaptatius per a la salut física i mental.
6. Identificar mecanismes biològics, psicològics i socials dels trastorns mentals en la infància/adolescència, edat adulta i vellesa, així com de les conductes agressives, els hàbits addictius i les anomalies en el comportament sexual.
7. Predir variables individuals de risc per a la salut física i mental.
8. Utilitzar el pensament científic en les argumentacions sobre la salut física i mental.

Continguts

CONTINGUTS de TEORIA

Tema 1. Conceptes bàsics sobre addiccions

Tema 2. Mecanismes explicatius del consum de drogues

Tema 3. Models animals del consum de drogues i d'addiccions

Tema 4. Addiccions conductuals

Tema 5. Cafeïna i altres xantines

Tema 6. Nicotina i tabaquisme

Tema 7. Cannabinoïds

(+ debat sobre legalització o no del cannabis; Pràctica d'Aula)

Tema 8. Alcohol i alcoholisme

(+ XERRADA/DEBAT "ALCOHÒLICS ANÒNIMS"; Seminari)

Tema 9. Cocaïna i amfetamina

Tema 10. Drogues de disseny

Tema 11. Heroïna i altres opiacis

Tema 12. Avaluació, diagnòstic i tractament de la conducta addictiva

(+ PRÀCTICA AULA: PRESENTACIONS DE CASOS SOBRE "AVALUACIÓ, DIAGNÒSTIC I TRACTAMENT DE LES ADDICCIONS")

CONTINGUTS PRÀCTICS I TUTORITZATS

1- Activitat tutoritzada (tutoria):

Visionat del documental "The Psychology of Addiction", i entrega "online" de respostes a varies preguntes curtes sobre el mateix.

2. Activitats PRÀCTIQUES (d'Aula):

- Debat "Posicions sobre legalització o no del cannabis"
- XERRADA/DEBAT "ALCOHÒLICS ANÒNIMS"
- PRESENTACIONS DE CASOS, TREBALLATS en GRUP, SOBRE "AVALUACIÓ, DIAGNÒSTIC I TRACTAMENT DE LES ADDICCIONS"

Metodologia

L'assignatura consta de les següents activitats formatives:

- Classes teòriques: Es realitzaran diverses sessions prèviament programades on s'impartiran els temes de l'1 a l'12.
- Seminaris especialitzats: Hi haurà 1 Seminari/debat sobre "Alcohòlics Anònims".
- Pràctiques d'aula PAUL: Es realitzaran 2 pràctiques d'aula, una 1) sobre la "Legalització del consum de substàncies, i en particular del cànnabis", i 2) una sobre "Avaluació, diagnòstic i tractament de la conducta addictiva". on els estudiants treballaran casos clínics.
- Tutories: Es facilitaran diversos recursos d'autoaprenentatge a través del Campus Virtual.

Tota la informació referent a l'assignatura, com ara la normativa general del curs, calendari de classes i de pràctiques, mecànica de revisió d'exàmens, avisos i notes, es trobarà al Campus Virtual que serà el mitjà de comunicació oficial amb els alumnes.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES D'AULA (PAUL)	4	0,16	1, 3, 4, 5, 6, 7
SEMINARIS ESPECIALITZATS (SESP)	2	0,08	4, 5, 7
TEORIA (TE)	20	0,8	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8
Tipus: Supervisades			

ACTIVITAT TUTORITZADA (TUTORIA)	2	0,08	4, 5, 6, 7, 8
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS / ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	43	1,72	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Avaluació

Requisits per superar l'assignatura

- 2 proves parcials (meitat de l'assignatura cadascuna) de preguntes d'elecció múltiple: Nota mínima de 5 en cadascuna de les dues parts. L'avaluació d'aquestes 2 activitats (2 examens tipus elecció múltiple) suposarà com a màxim un 80% de la nota final de l'assignatura.
- Seminaris, tutories i pràctiques d'aula: Assistència i nota mínima de 5 (APTE) a l'avaluació que es realitza a l'aula -el dia en què està programada l'activitat- o a través de treballs, de presentacions a l'aula (de casos o d'exercicis) o preguntes que s'han de respondre/presentar mitjançant el Campus Virtual-UAB dins del termini establert pel professorat. L'avaluació conjunta d'aquestes activitats suposarà com a màxim un 20% de la nota final de l'assignatura.

Avaluació parcial eliminatòria

Hi haurà dos exàmens parcials eliminatoris. El primer parcial inclourà preguntes dels temes de la primera meitat del temari (aproximadament) i de l'Activitat Tutoritzada. El segon parcial inclourà preguntes de la segona meitat del temari i dels seminaris/pràctiques d'aula. Els alumnes que hi participin i que superin els exàmens (un o tots dos) amb una nota de 5 o superior, hauran superat la part o parts de l'assignatura corresponents.

L'assistència, l'entrega dels treballs, de preguntes o avaluacions dels seminaris/pràctiques d'aula no són obligatoris per aprovar l'assignatura.

Les preguntes d'elecció múltiple tindran cinc alternatives, es descomptaran els encerts a l'atzar (encerts - ¼ dels errors) i es transformarà decimalment la nota. La correcció de les proves serà sotmesa a tots els requisits psicomètrics.

Si les dues notes parcials són iguals o superiors a 5, es calcularà la nota final fent el promig de les dues notes parcials. Si una o dues notes parcials són inferiors 5 l'assignatura no queda superada i cal presentar-se a la següent convocatòria (examen de síntesi o repesca).

Examen de repesca (síntesi o recuperació)

Aquesta prova tindrà el mateix format que els exàmens parcials eliminatoris anteriors. Hi haurà un examen que correspondrà a la primera part de l'assignatura (primer parcial) i un altre que correspondrà a la segona part (segon parcial). Els alumnes hauran de fer un parcial o tots dos (per separat) en funció de la matèria que hagi quedat superada (nota de 5 o superior) en els exàmens parcials.

No avaluats

Els estudiants que NO es presentin als 2 examens parcials (o al de REPESCA/SÍNTESI) seran considerats com NO AVALUATS, exhaurint els drets a la matrícula de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Assistència i participació activa a classe i seminaris	20%	1	0,04	1, 2, 3
Avaluacions escrites mitjançant proves objectives ítems selecció múltiple	80%	3	0,12	4, 5, 6, 7, 8

Bibliografia

Echeburúa, E. (1999). ¿Adicciones... sin drogas? Las nuevas adicciones: Juego, Sexo, Comida, Compras, Trabajo, Internet... Bilbao: Descleé de Brouwer.

Feldman, R. S., Meyer, J. S. i Quenzer, L. F. (1997). Principles of neuropsychopharmacology. Sunderland, Massachusetts: Sinauer Associates, Inc.

Fernández-Teruel, A. (2008). Farmacología de la conducta. De los psicofármacos a las terapias psicológicas. Bellaterra, Barcelona: Servei de Publicacions de la UAB.

Díaz-Morán S. and FERNANDEZ-TERUEL A. (2013) *Integration and interactions among pharmacological and psychological treatments of addictions: a review (Integración e interacciones entre los tratamientos farmacológicos y psicológicos de las adicciones: una revisión)*. Annals of Psychology-Anales de Psicología, 29 (1): 54-65

Goldstein, A. (2003). Adicción: de la biología a la política de drogas. Barcelona: Ars Medica.

Graña, J. L. (1994). Conductas adictivas: teoría, evaluación y tratamiento. Madrid: Debate.

Lorenzo, P., Ladera, J.M., Leza, J.C. i Lizasoain, I. (2009). Drogodependencias: Farmacología. Patología. Psicología. Legislación. Madrid: Médica Panamericana

Snyder, S.H. (1996). Drugs and the brain. New York: Scientific American Library.

Stahl S. (2012) [Stahl's Illustrated Substance Use and Impulsive Disorders](#). Cambridge: Cambridge University Press

Enllaços d'interès

- <http://www.socidrogaalcohol.org/> (Sociedad Científica Española de estudios sobre el alcohol, el alcoholismo y las otras toxicomanías)
 - Monografies: Alcoholisme/Alcohol, Opiacis, Tabac, Cànnabis, Cocaïna, Drogues Recreatives
 - Guies clíniques: Alcoholisme, Opiacis, Tabaquisme, Cocaïna
 - Manuals: Manual de adicciones para médicos especialistas en formación, Manual de adicciones para psicólogos especialistas en psicología clínica en formación
- <http://www.nida.nih.gov/> (National Institute on Drug Abuse)
 - Drugfacts
 - Infofacts
 - Topics in brief
- <http://www.pnsd.msc.es/> (Plan Nacional sobre Drogas)
- <http://www.aspb.es/quefem/atenciodroga.htm> (Agència de Salut Pública. Pla d'acció sobre drogues de Barcelona)
- <http://www.who.int/es/> (Organización Mundial de la Salud)
- <http://www.emcdda.europa.eu/> (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction)
- <http://www.irefrea.org/> (Institut Europeo de Estudios en Prevención)
- NIDA (National Institute of Drug Abuse, USA) web

Programari

No cal programari específic.